

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GENEL KURULU'NUN 57/179 NO'LU KARARI: NAMUS ADINA KADINLARA KARŞI İŞLENEN SUÇLARIN ORTADAN KALDIRILMASINA YÖNELİK ÇALIŞMA^{12,13,14}

Genel Kurul tarafından kabul edilmiş önerge

Üçüncü Komite raporu üzerine (A/57/549)

57/179. Namus Adına Kadınlara Karşı İşlenen Suçların Ortadan Kaldırılmasına Yönelik Çalışma

Genel Kurul,

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde¹⁵ belirtilmiş olduğu gibi tüm Devletlerin, yaşam hakkı, kişinin özgürlük ve güvenliği de dahil insan hakları ve temel özgürlüklerin korunması ve teşvik edilmesi hususundaki yükümlülüklerini *tekrar teyit ederek*, ve özellikle Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme,¹⁶ Medeni ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme,¹⁷ Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi¹⁸ ve Çocuk Haklarına Dair Sözleşme¹⁹ gibi insan hakları belgelerine Taraf Devletlerin yükümlülüklerini *tekrar teyit ederek*,

Viyana Bildirgesi ve Eylem Programı²⁰ ile Kadınlara Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirge²¹ ve aynı zamanda IV. Dünya Kadın Konferansı'nda kabul edilen Pekin Bildirgesi ve Eylem Platformu²² ve "Kadın 2000: 21. Yüzyıl için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kalkınma ve Barış"²³ başlıklı Genel Kurul özel oturumunun sonuç belgesini *hatırlayarak*,

12 Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 57/179 No'lu Kararı: Namus Adına Kadınlara Karşı İşlenen Suçların Ortadan Kaldırılmasına Yönelik Çalışma (*Resolution (57/179) adopted by United Nations General Assembly, Working towards the Elimination of Crimes against Women Committed in the Name of Honour*) metninin orijinali için bkz. <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N02/549/97/PDF/N0254997.pdf> (erişim: 28 Eylül 2009).

13 Bu metnin İngilizceden Türkçeye çevirisi Proje Ekibi tarafından yapılmıştır.

14 Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 30 Ocak 2003. Elli yedinci Oturum. 102. Gündem Maddesi.

15 Karar 217 A (III).

16 Bkz. Karar 2200 A (XXI), Ek.

17 Bkz. Karar 2200 A (XXI), Ek.

18 Karar 34/180, Ek.

19 Karar 44/25, Ek.

20 A/CONF.157/24 (Bölüm I), Kısım III.

21 Bkz. Karar 48/104.

22 IV. Dünya Kadın Konferansı Raporu, Pekin, 4-15 Eylül 1995 (Birleşmiş Milletler Yayını, Satış No: E.96.IV.13), Kısım I, Karar 1, Ekler I ve II.

23 Karar S-23/3, Ek.

Kadınlara karşı namus adına işlenen suçların bir insan hakları sorunu olduğunu ve Devletlerin bu tür suçları önleme, kovuşturma ve suçluları cezalandırmak için gereken özeni gösterme ve mağdurlara koruma sağlama yükümlülükleri olduğunu ve bu yükümlülükleri yerine getirmemenin kadınların insan hakları ve temel özgürlüklerden yararlanmasını engellediğini veya ortadan kaldırdığını *akılda tutarak*,

Namus adına işlenen suçlar da dahil olmak üzere, kadınlara ve kız çocuklarına karşı uygulanan her türlü şiddetin ceza gerektiren bir suç olarak muamele görmesi ve kanunla cezalandırılabilir olması ihtiyacını *vurgulayarak*,

Namus adına işlenen suçlar da dahil olmak üzere, kadınlara karşı çeşitli şekillerde uygulanan şiddetin temel nedenlerini yeterince anlayamamanın ve bu tür şiddete ilişkin veri yetersizliğinin, ulusal ve uluslararası düzeylerde bilgiye dayalı politika analizini ve bu tür şiddetin önlenmesi çabalarını engellediğinin *farkında olarak*,

İnsan Hakları Komitesi, Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi, Çocuk Hakları Komitesi ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi raporlarının ilgili bölümlerinde ve İnsan Hakları Komisyonu Kadınlara Karşı Şiddet, Sebepleri ve Sonuçları Özel Raportörü'nün raporunun²⁴ ilgili bölümlerinde tanımlandığı gibi bu suçların mağdurlarının kadınlar ve kız çocukları olmasından *derin endişe duyarak*,

Bu tür suçların hiçbir dini ve kültürel değerle bağdaşmadığını *vurgulayarak*,
23 Nisan 2002 tarih ve 2002/52 sayılı İnsan Hakları Komisyonu kararını²⁵ *akılda tutarak*,

Namus adına kadınlara karşı işlenen suçların ortadan kaldırılmasının Hükümetler ve uluslararası toplum tarafından –diğer şeylerin yanı sıra uluslararası işbirliği çabaları ve sivil toplum kuruluşları da dahil olmak üzere sivil toplum aracılığı ile– daha fazla çaba ve taahhüt gerektirdiğini ve toplumsal tutumda temel değişiklikleri gerektirdiğini *vurgulayarak*,

Namus adına kadınlara karşı işlenen suçların önlenmesi ve ortadan kaldırılması için en kritik araçlardan biri olarak kadınların güçlendirilmesinin ve kadınların karar alma ve politika oluşturma sürecine etkili katılımlarının öneminin *altını çizerek*,

1.

(a) Devletlerin, kadınlara karşı her türlü şiddeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetleri ve girişimlerinin yanı sıra, kadınlara karşı namus adına işlenen suçların ortadan kalkmasını amaçlayan, ilgili iç hukuk mevzuatında bu tür suçlara ilişkin değişikliklerin kabul edilmesi, bu yasaların etkili bir şekilde uygulanması ve eğitsel, sosyal ve ulusal çapta bilgi ve farkındalık yaratma kampanyalarını da içeren diğer tedbirlerin alınmasını kapsayan faaliyet ve girişimlerini;

(b) Birleşmiş Milletler organlarının yürütülen projeler ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu ve Birleşmiş Milletler Kadınlar Kalkınma Fonu gibi fon ve programların kadınlara karşı namus adına işlenen suçlar sorununa işaret eden çabalarını, bu çabaların koordine edilmesini teşvik ederek;

(c) Bu suçlar ve onların zararlı etkileriyle ilgili farkındalık yaratan, kadın kuruluş-

²⁴ E/CN.4/2002/83, 21-37. paragraflar.

²⁵ Bkz. *Ekonomik ve Sosyal Konsey Resmi Kayıtları, 2002, Ek No: 3 (E/2002/23)*, Bölüm II, Kısım A.

ları, taban hareketleri ve bireyleri içeren sivil toplum kuruluşları da dahil olmak üzere sivil toplum tarafından yürütülen çalışmaları

memnuniyetle karşılar;

2. Kadınların namus adına işlenen suçların mağdurları olmaya devam etmesinden ve bu tür şiddetin dünyanın bütün bölgelerinde çeşitli şekillerde ve sürekli yapılmakta olmasından ve failerin kovuşturma ve cezalandırılmasındaki başarısızlıklardan duyduğu endişeyi belirtir;

3. Devletleri,

(a) İlgili uluslararası insan hakları belgeleri bağlamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeye ve Pekin Bildirgesi ve Eylem Platformu²⁶ ile Genel Kurul özel oturumu sonuç belgesini²⁷ uygulamaya;

(b) Kadınlara karşı namus adına işlenen ve çeşitli şekillerde gerçekleştirilen suçları önleme ve ortadan kaldırma çabalarını, yasal, idari ve planlı önlemler aracılığıyla yoğunlaştırmaya devam etmeye;

(c) Kadınlara karşı namus adına işlenen suç vakalarını çabuk ve derinlemesine araştırmaya, etkili bir biçimde kovuşturmaya ve belgelemeye ve failerini cezalandırmaya;

(d) Bu tür suçlara müsamaha edilmemesini sağlamak için tüm gerekli tedbirlerin alınmasına;

(e) Kadınlara karşı namus adına işlenen suçların önlenmesi ve ortadan kaldırılması ihtiyacı konusunda farkındalık yaratma çabalarını, bu tür suçların işlenmesine izin veren tutum ve davranışları değiştirmek amacıyla, diğerlerinin yanı sıra, topluluk liderlerini de sürece katarak yoğunlaştırılmasına,

(f) Medyanın farkındalık yaratma kampanyalarına dahil olma çabalarını teşvik etmeye;

(g) Kadınlara karşı namus adına işlenen suçların sebeplerini ve sonuçlarını anlamaya ve bu konudaki bilgiyi artırmaya yönelik tedbir ve programları –polis, yargı ve adliye personeli gibi yasayı uygulamakla sorumlu kişilere mesleki eğitim sağlanması dahil olmak üzere– teşvik etmeye, desteklemeye ve uygulamaya, onların bu tür suçlara dair şikâyetlere tarafsız ve etkili şekilde cevap verme kapasitelerini güçlendirmeye ve gerçek ve potansiyel mağdurların korunmasını güvence altına alan gerekli önlemleri almaya;

(h) Soruna işaret eden sivil toplum kuruluşları da dahil olmak üzere sivil toplumun çalışmalarına destek olmaya devam etmeye ve hükümetler arası örgütlerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliğini güçlendirmeye;

(i) Gerçek ve potansiyel mağdurların –diğer şeylerin yanı sıra, uygun koruma, güvenli sığınak, danışmanlık, adli yardım, sağlık bakım hizmetleri, rehabilitasyon ve topluma yeniden entegrasyonlarının sağlanarak– ihtiyaçlarına cevap vermek üzere, mümkün olduğunda destek hizmetlerinin kurulmasına, güçlendirilmesine veya buna olanak sağlanmasına;

²⁶ IV. Dünya Kadın Konferansı Raporu, Pekin, 4-15 Eylül 1995 (Birleşmiş Milletler Yayını, Satış No: E.96.IV.13), Kısım I, Karar 1, Ekler I ve II.

²⁷ Karar S-23/3, Ek.

(j) Mağdurların ve diğer kişilerin kadınlara karşı namus adına işlenen suçları güvenli ve gizli bir ortamda bildirebilmeleri için kurumsal mekanizmaların yaratılması, güçlendirilmesi veya kolaylaştırılması yoluyla bu tür suçlara ilişkin şikâyetlerin etkili olarak ele alınmasına;

(k) Bu tür suçların meydana gelmesinde, yaş dağılımına ait bilgiyi de kapsayan istatistiki bilginin toplanmasına ve dağıtılmasına;

(l) Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi de dahil olmak üzere insan hakları sözleşme yapılarına sunulan raporlarda, uygun olduğunda, kadınlara karşı namus adına işlenen suçların önlenmesi ve ortadan kalkması çabalarında kabul edilen ve uygulanan hukuki tedbirler ve politikalar hakkında bilgiyi, rapor yükümlülükleri kapsamında olduğu takdirde, dahil etmeye

davet eder;

4.

(a) İlgili Birleşmiş Milletler organları, fonları, programları da dahil olmak üzere uluslararası toplumu, diğer şeylerin yanı sıra, teknik yardım ve danışmanlık hizmetleri programları aracılığıyla, tüm devletlerin, kadınlara karşı namus adına işlenen suçların önlenmesi için kurumsal kapasitelerini güçlendirmeyi ve bu tür suçların temel nedenlerine yönelmeyi amaçlayan çabalarında, talepleri olduğunda desteklemeye,

(b) İlgili insan hakları sözleşme yapılarını, uygun durumlarda bu soruna işaret etmeye devam etmeye,

(c) Kadının Statüsü Komisyonu'nu, 47. oturumunda "Pekin Eylem Platformu ve 'Kadın 2000: 21. Yüzyıl için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kalkınma ve Barış' başlığında Genel Kurul özel oturumu sonuç belgesinde tanımlandığı gibi kadınların insan hakları ve kadınlara ve kız çocuklarına karşı her türlü şiddetin ortadan kaldırılması" konulu öncelikli tema altında bu sorunu ele almaya

davet eder;

5. Genel Sekreter'in raporunu²⁸ dikkate alır;

6. Genel Sekreter'den, Genel Kurul'un 59. oturumunda kadınlara karşı şiddetin ortadan kaldırılması konusunda sunacağı raporunda, işbu kararın konusuna dair tüm mevcut verilere dayanan, mümkün olduğunca destekleyici istatistiki verilerle bu suçların temel nedenlerinin analizini ve Devletler tarafından gerçekleştirilen girişimler konusunda bilgiyi içeren kapsamlı bir raporun yer almasını talep eder.

77. genel toplantı

18 Aralık 2002